ným odevzdáním a knihovní provedení netýká se úpravy poměrů mezi dědici, jež jest předmětem řízení pozůstalostního. Proto jest podle § 130 knih. zák. do souhlasných usnesení nižších soudů o zápisu odevzdací listiny do pozemkové knihy vyloučen dovolací rekurs (srov. nál. 7142, 8114, 11616 Gl. U.).

Čís. 9468.

Odkazovník může uplatňovati proti dědici nárok z odkazu ohledně jednotlivých věcí z pozůstalosti jen žalobou o plnění, nikoliv žalobou určovací.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1929, Rv II 264/29.)

Žalobkyně domáhala se proti přihlásivší se dědičce, by bylo uznáno právem, že jí přísluší jako odkazovnici nárok z odkazu ohledně jednotlivých nemovitostí a svršků z pozůstalosti. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně domáhá se toho, že jí podle obsahu poslední vůle zůstavitelky přísluší jako odkazovnici nárok z odkazu ohledně jednotlivých nemovitostí a svršků z pozůstalosti. Leč jediné vhodnou a právně přípustnou žalobou pro nárok ten byla žaloba o plnění, an odkazovník může podle § 685 obč. zák. žádati vydání odkázaných jednotlivých věcí, o něž i ve sporu jde, ihned. Ve sporu tom byla by pak otázka platnosti poslední vůle otázkou předběžnou. Žalobkyně podala však žalobu o určení. Podle § 228 c. ř. s. jest žaloba o zjištění zásadně vyloučena všude tam, kde lze ihned žalovati o plnění, neboť nemůže míti právní zájem na brzkém soudním zjištění určitého právního poměru ten, kdo si nároky z právního poměru může ihned pořadem práva vymáhati. Žalobkyně nemůže opodstatniti zájem na žádaném zjištění ani poukazem k ustanovení § 178 nesp. říz., poněvadž rozsudkem odsuzujícím žalovanou k vydání odkázaných věcí, bude úplně nahraženo potvrzení pozůstalostního soudu ve smyslu § 178 nesp. říz. Projednávaná žaloba jsouc podle svého konečného návrhu jen žalobou o zjištění, jest podle § 228 c. ř. s. zřejmě nepřípustná a právem ji odvolací soud z tohoto důvodu zamítl.

Čís. 9469.

Ustanovení § 237 c. ř. s. platí i ve sporu o rozvod manželství od stolu a lože.

Prohlásil-li manžel žalovaný o rozvod v žalobní odpovědi, že souhlasí s rozvodem manželství od stolu a lože, ale navrhuje, by byl roz-

vod vysloven z viny obou stran, připojil se tím k žalobě a jest o jeho návrhu uznati, třebas žalující manžel vzal žalobu zpět.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929, R I 937/29.)

Při roku dne 11. dubna 1929 před procesním soudem prvé stolice vzala žalující manželka zpět žalobu o rozluku, vzdavši se žalobního nároku. Soud prvé stolice usnesením ze dne 11. dubna 1929 nevyhověl návrhu žalobkyně na zpětvzetí žaloby a rozsudkem z téhož dne žalobu o rozluku zamítl. Usnesení odůvodnil takto: Žalobkyně podala dne 8. července 1928 žalobu o rozvod manželství od stolu a lože. Žalovaný v žalobní odpovědi prohlásil, že souhlasí s rozvodem od stolu a lože, ale navrhl, by byl vysloven z viny obou stran. Žalobkyně prohlásila při ústním jednání dne 11. dubna 1929, že béře žalobu zpět a vzdává se žalobního nároku. Žalovaný opřel se tomuto návrhu, uváděje, že se připojil k návrhu na povolení rozvodu z viny obou stran, že jde o obapolnou, vzájemnou rozepři, takže jednostranně žaloba zpět vzata býti nemůže. Podle ustanovení § 237 c. ř. s. může sice býti žaloba vzata zpět bez přivolení žalovaného až do konce ústního přelíčení, zřekne-li se žalobce zároveň nároku. Ale civilní řád soudní byl vyhlášen dne 9. srpna 1895, dávno před zákonem o rozluce ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., takže nemohl býti předvídán případ, že by se vyskytlo judicium duplex, kde by i žalovaný měl zvláštní zájem na tom, by byl rozhodnut spor, proti němu původně vedený, který se jeho připojením se k žalobní žádosti s částečným změněním, stal jaksi i jeho žalobou. V souzeném případě navrhl žalovaný povolení rozvodu od stolu a lože z viny obou stran, tedy i z viny vlastní, má tudíž tím větší zájem na tom, by rozepře byla rozhodnuta, an sám uznává, že i on má vinu na rozvratu manželství. Proto nemůže býti ponecháno žalobkyni na vůli, by zpětvzetím žaloby i při vzdání se žalobního nároku proti vůli žalovaného celé dosavadní řízení a jeho výsledky i druhou stranou přivoděné, jednostranně zvrátila a žalovaného zbavila možnosti, dosíci soudního rozhodnutí o jeho návrhu na povolení rozvodu z viny obou stran. Žalovanému vznikly by zbytečné útraty a ztráta času, kdyby teprve novou žalobou vystupovati měl proti žalobkyni a opětně činiti tytéž návrhy a nabízeti tytéž důkazy, když již v rozepři zpět brané věc byla přednesena a probrána. Něco jiného by bylo, kdyby žalovaný v rozepři byl navrhl jen zamítnutí žaloby a tím dal na jevo, že si rozvodu vůbec nepřeje. Pak by zpětvzetím žaloby nebyl poškozen žádný jeho zájem, nýbrž naopak bylo by jednáno v jeho intencích, společenství manželské nadále v platnosti ponechati. Soud druhé stolice změnil napadené usnesení v ten rozum, že vzal na vědomost prohlášení žalobkyně o zpětvzetí žaloby; k odvolání žalobkyně napadený rozsudek zrušil a uznal žalovaného povinným nahraditi žalobkyni útraty. Důvody: Žalobkyně vzala při stání dne 11. dubna 1929 před prvým soudem žalobu zpět vzdávajíc se při tom žalobního nároku. Podle výslovného ustanovení § 237 c. ř. s. byl tento postup přípustný, při čemž se podotýká, že i při vydání civilního řádu soudního platil dvorský dekret ze dne 23. srpna 1819 sb. 1595 z. s. o řízení roz-

lukovém a rozvodovém; naopak ustanovení navržené vládou při poradě o c. ř. s. (§ 599—609 c. ř. s.), byla vyloučena výborem sněmovny, ježto podle názoru výboru nebylo by nic změněno těmito navrženými ustanoveními na ustanoveních shora uvedeného dekretu. Podle tohoto dvorského dekretu bylo možno, by žalovaná strana souhlasila s rozvodem, rozlukou, avšak z viny žalující strany. Přes to nebylo nic zvláštního v civilním řádu soudním ustanoveno v otázce zpětvzetí žaloby. Naopak i návrhy na zjištění učiněné za řízení (§ 259 c. ř. s.) žalovanou stranou nemohou býti vyřízeny soudem, jakmile žaloba byla vzata zpět (zodpovědění min. sprav.). Nelzeť vydati rozsudek bez žaloby. Z toho vyplývá, že zpětvzetí žaloby se vzdáním se žalobního nároku bylo přípustné a že následkem toho nebylo lze rozhodnouti o návrhu žalovaného, by rozvod navržený v žalobě byl vysloven z viny obou stran. Ze stížnosti vyplývá, že žalobkyně činí návrh, by zpětvzetí žaloby bylo vzato na vědomí. Zpětvzetí žaloby se vzdáním se žalobního nároku bylo tudíž vzato na vědomí. Podle § 237 c. ř. s. jest žalobkyně povinna, zaplatiti žalovanému útraty sporu prvé stolice. V tomto ohledu stačilo, že žalovaný založil včas seznam útrat, aniž by učinil zvláštní návrh (§ 54 c. ř. s.). Následkem toho bylo k odvolání žalobkyně rozsudek zrušiti, ježto žalobní nárok byl vzat zpět.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, pokud napadal usnesení soudu druhé stolice, jímž bylo vzato na vědomí zpětvzetí žaloby, vyhověl však rekursu do usnesení soudu druhé stolice, jímž byl zrušen rozsudek prvého soudu, zrušil v tomto směru jakož i ve výroku o útratách usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by rozhodl o odvolání žalobkyně ve věci samé.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Také pro spory o rozvod manželství platí ustanovení § 237 prvý odstavec c. ř. s., že žaloba může býti vzata zpět bez přivolení žalovaného až do konce ústního přelíčení, zřekne-li se žalobce zároveň nároku, což se skutečně stalo při roku ze dne 11. dubna 1929, neboť zvláštní předpisy, platící pro řízení ve věcech manželských nemají odchylného ustanovení. Ačkoliv žalobkyně neučinila výslovně návrh na změnu napadeného usnesení soudu prvé stolice, vyplývá z obsahu rekursu, že činí návrh, by zpětvzetí žaloby bylo vzato na vědomí. Právem proto vyhověl rekursní soud rekursu žalobkyně, pokud se týče zpětvzetí žaloby, a dovolacímu rekursu nebylo proto vyhověti. Nelze však upříti oprávnění rekursu žalovaného do druhé části napadeného usnesení, jíž rozsudek soudu prvé stolice byl zrušen, neboť nelze přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že bylo zrušiti rozsudek, ana žalobkyně žalobu vzala zpět. Odvolací soud přehlíží, že žalovaný prohlásil ke konci žalobní odpovědi, která byla přednesena při roku ze dne 23. října 1928, že souhlasí s rozvodem manželství od stolu a lože, ale navrhuje, by rozvod byl vysloven z viny obou stran. Tomuto prohlášení a návrhu v souvislosti s tím, co žalovaný před tím přednesl, dovolávaje se úplného rozvratu manželství, nelze rozuměti jinak, než že se tím žalovaný připojuje k žalobě o roz-

vod, že i sám se své strany se domáhá rozvodu manželství, čině takto návrh ve smyslu § 2 nař. min. sprav. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák. S takovýmto návrhem jest však podle výslovného předpisu § 2 uvedeného nařízení naložiti jako se žalobou, a jest tudíž posuzovati věc tak, jako by žalovaný byl podal žalobu navzájem (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 8904). K tomu žalovaný správně také poukázal při roku ze dne 11. dubna 1929, prohlásiv, že, an se připojil k návrhu na povolení rozvodu, jde o obapolnou vzájemnou rozepři. Vzala-li tedy žalobkyně žalobu zpět, bylo přes to uznati o návrhu žalovaného, by manželství bylo rozvedeno z viny obou stran, a bylo proto se usnésti, jak se stalo.

Čís. 9470.

Na základě kupní smlouvy, jíž prodal knihovní vlastník nemovitost jinému, jakož i na základě postupní listiny, jíž nabyvatel postoupil nemovitost druhému, jest tento oprávněn žádati o knihovní vklad vlastnického práva po knihovním vlastníku.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929, R I 978/29.)

Smlouvou ze dne 20. března 1929 prodala Anna C-ová Arnoštu S-ovi spoluvlastnictví k nemovitosti, prohlášením ze dne 21. března 1929 postoupil Arnošt S. Františku C-ovi práva z kupní smlouvy s Annou C-ovou. Knihovní žádosti Františka C-a, by mu byl na základě kupní smlouvy ze dne 20. března 1929 a prohlášení ze dne 21. března 1929 povolen vklad práva vlastnického na spoluvlastnický podíl připsaný knihovně dosud Anně C-ové soud prvé stolice vyhověl, rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Prohlášení ze dne 21. března 1929 jest podle svého obsahu dodatkem ke smlouvě trhové, uzavřené podle notářského spisu ze dne 20. března 1929 mezi Annou C-ovou a Arnoštem S-em, a jest proto nutno, by prohlášení bylo spolupodepsáno Annou C-ovou, jejíž právo má býti zrušeno § 32 písm. b) kn. zák. Toho jest tím více zapotřebí, ano z plné moci ze dne 11. března 1929 udělené Františkem C-em Arnoštu S-ovi plyne, že Anna C-ová svou nemovitost Františku C-ovi prodati nechce, tak že by prohlášení ze dne 21. března 1929 znamenalo obcházení pravé vůle Anny C-ové a chyběla by takto nezbytně nutná vkladní doložka původní vlastnice Anny C-ové. Neodpovídá tudíž prohlášení předpisu § 32 kn. zák. a nemůže tudíž na jeho základě zápis býti povolen.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvého soudu.

Důvody:

Jest přisvědčiti stěžovateli, že není podle knihovního zákona a podle předložených listin překážky, by nebyl povolen navržený vklad převodu práv spoluvlastnického a užívacího s Anny C-ové na Františka C-a. Tvrzenou neplatnost kupní smlouvy ze dne 20. března 1929 pro omyl v osobě druhé smluvní strany může Anna C-ová upiatniti jen